

Keskaegne kaupmehemaja

Vene 17

Kas teadsid, et Tallinn on ehitatud soolale? Soolakaupmehe keldri seinad maitsevad siiani soolaselt!

Tallinna linnaelumuuseum tutvustab keskaegses kaupmehemajas Tallinna ajalugu. Hoone lugu ulatub tagasi 14. sajandisse. Nagu paljudel keskaegsetel elamutel, jaguneb maja esimene korrus *diele*'ks ja *dornse*'ks. Maja on korduvalt ümber ehitatud, aga säilinud on 15.–16. sajandist pärit kelder, milles võib näha keskaegseid detaile: lubjakiviga kaetud talalagesid, väikest kaminat ja 14. sajandist pärit keldrikaevu. Säilinud on ka hoone hilisgootiaegne portaal, *diele* kaugemas nurgas asunud mantelkorsten ja ühe endise kaupmehest majaomaniku peremärk.

Täielikult uuendatud püsinäituse muuseumitundides tutvustame Tallinna ajalugu keskajast kuni 20. sajandini.

Uue püsinäitus „**Lyndanise. Reval. Tallinn. Linnaelu läbi sajandite**” teemaks on linnaelu eri tahud läbi sajandite: linnaelaniku õigused ja kohustused, kirikud ja kloostrid, raekoda, kool ning vanalinna legendid. Räägime ka all-linna ja Toompea vahekorra ning muutustest linlaste elus 700 aasta jooksul. Lisaks ajaloolisele perspektiivile tutvustab näitus unistuste linna – tuntud Tallinna arhitektide teostamata projekte. Õpilastel on võimalus fantaseerida ja ette kujutada oma unistuste linna.

Mustpeade vennaskonnale pühendatud näitus „**Rikkad ja ilusad. Mustpeade vennaskond Tallinnas**” asetab rõhu noorte vallaliste kaupmeeste seltsielule. **Noorematele õpilastele** jutustame ja näitame mänguliselt, kuidas tähistati keskaegses linnas kõige olulisemaid pühi nagu vastlad ja jõulud. **Vanemate õpilastega** arutleme, kuidas oli religioon seotud tolleaegsete pühade ja laiemalt sotsiaalsete sündmustega, samuti räägime gildi või tsunfti kuulumise olulisusest keskaegse linnainimese jaoks.

Linnaelumuuseumi muuseumitunnid on aktiivsed ja toimuvad nii muuseumis kui ka vanalinna tänavail.

UUS! „Keskaegse linna õigus ja karistus“

Muuseumitund

Tere tulemast keskaegsesse Tallinna! Linna, kus õigused ja karistused käisid käsikäes ning linnakodanikud pidid alluma nii lugupeetud raele kui ka pühale kirikuvõimule. Tunnis uurime, milline oli elu keskaegses linnas ning heidame pilgu gildide ja tsunftide maailma. Tutvume keskaegse õigusemõistmisega ning arutleme, miks olid karistused sageli avalikud ja kuidas need mõjutasid kogu linnakogukonda.

Põhikoolis on tunni kestus 75 minutit, gümnaasiumis 90 minutit.

SIHTGRUPP: II–III kooliaste, gümnaasium, **LAK-õpe A2–B1 keeletasemele**

EESMÄRK: anda ülevaade keskaegse linna valitsemisest, kiriku rollist, gildidest ja tsunftidest ning näidata, kuidas seadused, kohtumõistmine ja karistused mõjutasid linnarahva igapäevaelu

LÕIMING: ajalugu (7. klass ja gümnaasium), ühiskonnaõpetus (9. klass ja gümnaasium), **eesti keele õpe (A2–B1)**

KESTUS: kuni 90 minutit

KEEL: eesti, inglise, vene

UUS! „Kuidas elasid lapsed keskajal?“

Muuseumitund

Uurime üheskoos, milline oli laste tavaline päev umbes 600 aastat tagasi – ajal, mil nutiseadmeid ei eksisteerinud ja elektrist ei teatud veel midagi. Kas lapse aeg möödus vaid kodus vanemaid aidates ja tööd tehes või jäi aega ka mängimiseks? Kas koolis või lasteaias pidi käima? Kas lastel oli rohkem vabadust keskajal või on just praegu kõige parem lapsepõlv? Kas midagi on jäänud samaks? Tunnis saame nendele kõigile vastuse. Muuseumitund lõpeb loovülesandega.

SIHTGRUPP: koolieelikud (lasteaias vanem rühm), I–II kooliaste,

LAK-õpe A2–B1 keeletasemele

EESMÄRK: anda ülevaade, milline oli lapse elu keskajal ning panna lapsed võrdlema enda ehk tänapäeva lapse igapäevaelu keskaegse lapse argipäevaga

LÕIMING: alushariduse õppekava, ajalugu (II kooliaste), ühiskonnaõpetus (I–II kooliaste), **eesti keele õpe (A2–B1)**

KESTUS: kuni 90 minutit

KEEL: eesti, inglise, vene

„Mustpeadest kaupmeesteks – keskaegne ühiskonnaelu“ **Muuseumitund**

Muuseumitunnis avastame keskaegse Tallinna põnevat maailma Mustpeade vennaskonna loo kaudu. Vaatame, kuidas elasid ja tegutsesid vallalised kaupmehesellid, milline oli nende koht keskaegses ühiskonnas ning miks olid gildid, vennaskonnad ja religioon toonases linnas nii olulised.

Koos uurime keskaegseid pidustusi, kombeid ja uskumusi, avastame Mustpeade maja sümbolite peidetud tähendusi ning heidame pilgu maailma, kus au, usk ja kuuluvustunne mängisid igapäevaelus tähtsat rolli. Tunni lõpetab loov ja kaasa-
haarav ülesanne, milles saab proovile

panna oma tähelepanu, nutikuse ja koostööoskuse.

SIHTGURPP: III kooliaste, gümnaasium, **LAK-õpe A2–B1 keeletasemele**

EESMÄRK: tutvuda keskaegse ühiskonnaeluga Tallinna eliiti kuulunud Mustpeade vennaskonna kaudu

LÕIMING: ajalugu (7.–8. klass), ühiskonnaõpetus (9. klass), **eesti keele õpe (A2–B1)**

KESTUS: 90 minutit

KEEL: eesti, inglise, vene

„Revali kaupmeeste pidustused“

Muuseumitund

Keskaegses Tallinnas ehk Revalis tähistati aasta jooksul mitmeid põnevaid pühi ja tähtpäevi. Jõulud, vastlad, maikrahvipidu ja papagoilaskmine tõid linnatänavatele elevust ja rõõmsaid koosviibimisi. Pidustuste korraldajateks olid kaupmehed, kes mängisid olulist rolli nii linna igapäeva- kui ka seltsielus.

Selles elamuslikus muuseumitunnis avastame vanu traditsioone, üllatavaid tavasid ja põnevaid lugusid ning uurime, kuidas tähistasid tähtpäevi keskaegsed kaupmehed ja linnakodanikud enam kui viissada aastat tagasi. Tundi ilmestavad mängulised tegevused ning selle

lõpetab loovülesanne, mille saab iga osaleja endaga kaasa võtta.

SIHTGRUPP: lasteade (koolieelikud), I–II kooliaste, **LAK-õpe A2–B1 keeletasemele**

EESMÄRK: tutvustada keskaegsete kaupmeeste rolli linnaelus ja millised olid peamised pidustused keskaegses Tallinnas
LÕIMING: ajalugu (4.–6. klass), ühiskonnaõpetus (5.–6. klass), kirjandus (1.–6. klass), **eesti keele õpe (A2–B1)**

KESTUS: 90 minutit

KEEL: eesti, inglise, vene

■ Muuseumitunnid

„MUNGA RAVIMI SALADUS“

Muuseumitunnis rändame ajas tagasi, et uurida, millised olid keskaja raviviisid, mida usuti ja kuidas teadmisi taimedest ja ravimitest edasi anti. Tunnis katsetame lihtsat „ravimiresepti“ koostamist – segame kokku vürtse, kuivatatud taimi ja arutame, mille vastu need aidata võiksid.

Tunnis arutleme ka selle üle, kuidas inimesed Revalis oma tervist hoidsid: miks olid puhtus ja kloostriaiad olulised, kuidas haigustest hoiduti ning miks usuti palvuste ja amulettide jõusse.

Lasteaed (koolieelikud), I–III kooliaste (eesti, inglise ja vene keeles, LAK-õpe A2–B1 keeletasemele). Kuni 90 minutit.

„AJALOOALLIKAD MUUSEUMIS“

Muuseumitunnis uurime, kes või mis räägib meile, kuidas inimesed vanasti elasid. Tunnis arutleme, millised tõendid minevikust – esemed, vanad kirjad, majad ja suulised lood – aitavad meil mõista, kuidas käis elu Tallinnas keskajal.

II–III kooliaste, gümnaasium (eesti, inglise ja vene keeles, LAK-õpe A2–B1 keeletasemele). Kuni 90 minutit.

„KESKAEGSE MAJA LOOD“

Muuseumitunnis uurime, milline näeb välja keskaegne maja ning mis on selle sees. Vaatame, kuidas erineb keskaegne kodu tänapäevasest. Lapsed saavad teada, mida tolle aja inimesed söid ja jõid ning missugused olid nende argielus vajaminevad asjad. Muuseumitund toimub mängude ja aktiivse tegevusena.

Lasteaed (koolieelikud), I–II kooliaste (eesti, inglise ja vene keeles, LAK-õpe A2–B1 keeletasemele). Kuni 90 minutit.

„LEGENDID VANAST TALLINNAST“

Mõnuses vormis muuseumitunnis sukeldume linna kuulsatesse legendidesse – uurime, kes oli Vana Toomas, mille eest hoiatab Ülemiste vanake ja millist saladust peidab endas Õleviste kiriku ehitamine. Mängime mitmesuguseid mänge ning lõpetame tunni vahvate Vana Tooma vuntside meisterdamisega.

Lasteaed (koolieelikud), I kooliaste (eesti, inglise ja vene keeles, LAK-õpe A2–B1 keeletasemele). Kuni 90 minutit.

BRONEERIMINE

<https://lydian.ee/tallinna-linnaelumuuseum/>

„KUIDAS TUNNET AEGA?“

Muuseumitunnis tutvume võimalustega, kuidas tajuda ja mõõta aja kulgemist ning uurime, kuidas mõõdeti aega keskajal. Katsetame aja tajumist oma keha rütmide abil ning arutleme ajateemaliste kõnekäändude üle. Rändame muuseumitunnis ajas tagasi ning tutvume keskaja ja sellega seotud igapäevaeluga.

Lasteaed (koolieelikud), I kooliaste (eesti, inglise ja vene keeles, LAK-õpe A2–B1 keeletasemele). Kuni 90 minutit.

■ Õuesõpe

„TALLINNA VÄIKESED MÕISTATUSED“

Kaasahaarav otsimismäng Tallinna vanalinnas, kus tutvume oluliste hoonete ja põnevate paikadega. Õpilased õpivad tundma Tallinna vanalinna ning selle olulisemaid sümboleid ja maamärke.

NB! Hooajaline. Tellitav maikuust oktoobrini.

II kooliaste (alates 6. klassist), III kooliaste, gümnaasium (eesti, inglise ja vene keeles, LAK-õpe A2–B1 keeletasemele). Kuni 90 minutit.

„JUTUD JA LOOD VANAST TALLINNAST“

Õpilastele mõeldud temaatilisel ringkäigul Tallinna vanalinnas vestetakse Tallinnaga seotud lugusid – mõned neist on legendid, mõned

aga tõestisündinud lood. Proovile pannakse laste nutikus läbi mitmete põnevate ülesannete.

NB! Hooajaline. Tellitav maikuust oktoobrini.

Lasteaed (koolieelikud), I–II kooliaste, (eesti, inglise ja vene keeles, LAK-õpe A2–B2 keele-tasemele). Kuni 90 minutit.

„KESKAJA MÄNGUD“

Keskajal elanud lapsed ratsutasid puuhobustega, viskasid nõõrist rõngaid ja tegid muud põnevat, mis neile tulevikus kasuks võis tulla.

Selleks, et ka tänapäeva lapsed neist vempudest ja viguritest osa saaks, toome mängud kaasaega. Proovime kõiki mängu ise mängida, ilusa ilmaga õues ja külma või märja ilmaga toas.

NB! Hooajaline. Tellitav maikuust oktoobrini.

Lasteaed (koolieelikud), I kooliaste (eesti, inglise ja vene keeles, LAK-õpe A2–B1 keeletasemele). Kuni 90 minutit.

